

glas NOTRANJSKE

GLASILO SZDL OBČINE CERKNICA

Kombinat Brest je prvo leto reforme uspešno zaključil

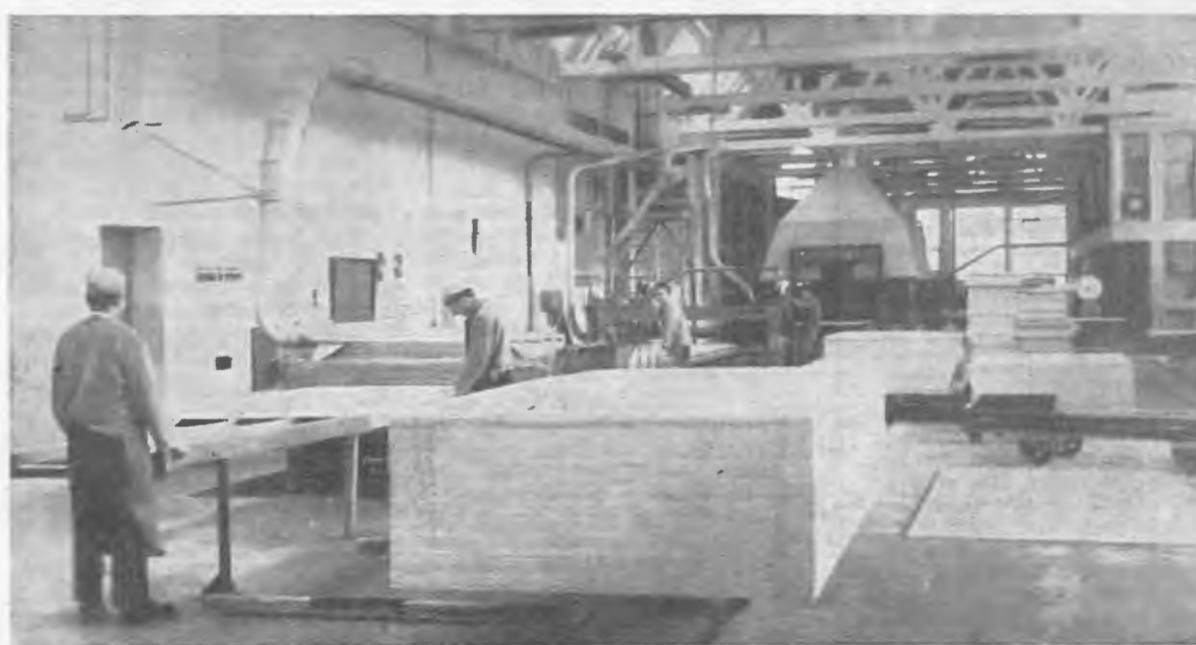
Leto 1966 je sicer že dva meseca za nami, ker pa nam knjigovodstva tehnikata ugotavljanja doseženih ekonomskih rezultatov v preteklem poslovnem letu nudi eksaktnejše pokazatelje šele v mesecu februarju, so bile v naših delavskih svetih razprave o rezultatih doseženih v letu 1966 najljubljenejše prav v tem mesecu. Iz zaključnega računa lesnoindustrijskega kombinata »Brest« Cerknica, ki se svojimi 6.180 milijoni starih dinarjev celotnega dohodka, doseženega v letu 1966, uvršča med največje jugoslovanske proizvajalce finalnih izdelkov po hištvne proizvodnje, povznam le nekaj bistvenih značilnosti gospodarjenja v letu 1966.

1.380 članski kolektiv kombinata »Brest« je v primerjavi z letom 1965 dosegel lani take rezultate:

- povečal je obseg proizvodnje za 3% na 6.809 milij S din.
- povečal je izvor za 11%.
- povečal je produktivnost merjeno v neto produkta na zapravljenega za 5%.
- zmanjšal je ekonomičnost za 4%.
- povečal je osebne dohodke za 24% itd.

Vsekakor nam mora biti jasno, da tako naglega rasta obsega proizvodnje, kot je bilo značilno za prejšnja leta, za leta izgradnje naše industrije, v času stabilizacije gospodarstva, urejenih tržnih razmerah, ne moremo več pričakovati. Zato ni slučaj, da značilna porast industrijske proizvodnje v naši republiki v letu 1966 4%, v lesni industriji pa le 2%. Značilna za proizvodnjo poslovnih enot kombinata Brest v letu 1966 pa je kljub temu ugodno povečana rast proizvodnje finalnih izdelkov — pohištva za 6% in zmanjšanje ali enako nivo proizvodnje primarnih proizvodov, ki je pogojen bodisi z razpoložljivo surovinsko bazo (bludovina) ali pa z maksimalno izkoristeno obstoječim kapacetet (verne plosče). Delna preorientacija proizvodnje pohištva je bila tudi značilna za leto 1966 zlasti za TP Martinjak (stilno pohištvo), ki so diktirale razmere na tržišču; slabše povpraševanje in povečana konkurenca na tržiščih konvertabilnih valut, predvsem s strani Italijani, SZ, Švicarji, Madžari, Angleži, Belgiji itd. V ilustracijo navajam, kolikšen je odstotek iznekaterih vzhodnoevropskih dežel.

Motiv iz Bresta

TEMELJITE PRIPRAVE SO VPLIVALE NA USPELE ZBORE SINDIKALNIH PODRUŽNIC

V pripravah na letošnje občne zbole sindikalnih podružnic v občini Cerknica, se je večji del vodstev podružnic odločilo, da vključijo v vsebinske in kadrovske priprave celotno članstvo. V ta namen je v podružnicah vsak član izpolnil anketo in sicer, kaj je nujno, da se obravnava na občinem zboru, koga predlagata za novega predsednika podružnice in koga za člane novega izvršnega odbora. V sindikalni podružnici »Gradisče« Cerknica pa je anketa vsebovala poleg omenjenih vprašanj, še vprašanje v zvezi s samoupravljanjem, delitvijo po vloženem delu in vprašanja v zvezi z medsebojnimi odnosmi.

Pri izpolnjevanju ankete so člani pokazali (razen zelo redkih izjem) vso resnost, saj so predlagali za obravnavo na občnih zborih zelo pomembna vprašanja, ki so tesno povezana z izvajanjem gospodarske in družbene reforme — s prizadevanjem za hitrejši razvoj samoupravljanja, doslednejšo delitvijo po vloženem delu, vprašanja v zvezi s skrbjo za delovnega človeka in doslednejšo vlogo sindikata v delovni organizaciji.

Tudi pri izbiri novega predsednika in članov IO so člani dobro premislili, saj so predlagali za novo vodstvo res sposobne ter prizadetne člane.

Ni dvoma, da so tako poglobljene priprave imele vpliv tudi na same občne zbole in ni slučajno, da v večini primerov glede kvalitete občnih zborov prav podružnic, ki so še v tako poglobljene priprave, izstopajo. Sicer so letošnji občni zbori na sploh bolj kvalitetni kot prejšnje leto. Kvaliteta se kaže predvsem v skrbno pripravljenih poročilih predsednikov, v zelo pestrih razpravah in skrbno izbranih novih vodstvih podružnic.

Ceprav je že določeno število manjših podružnic in to večji del v družbenih službah, v katerih še iščejo mesto in vlogo sindikata, so sklepni občni zborovi, predvsem pa novo izvoljena vodstva sindikalnih podružnic upanje, da bodo sindikati v naši občini le prispevali svoj delež pri uresničitvi gospodarske in družbene reforme.

T. BAVDEK

Cena 50 par (50 S din)

Leto VI. SL 3

Osmi marec

Vezilo za 8. marec... le čemu iskatki bolj topih besed, kot jih bo vsakdo izmed nas našel tega dne: čestitamo, iz vsega srca čestitamo! In še veliko, veliko uspehov!

Za zdavnaj smo priznali žensko in proizvajalko za povsem enakopravno v procesu snovanja naših ekonomskih in družbenih odnosov in še ob vsakem 8. marcu smo lahko ugotavljali novo prevrednotenje te enakopravnosti. Splošno volilno pravico so se ženske v naši družbi na stečaj odprle vrata v javno družbeno življenje, s prvimi delavskimi sveti in volitvami vanje je enakopravnost dosegla novo potrditev in hkrati tudi dobila novo kvaliteto. In letos moremo spet ugotoviti, da sta nova ustava in v njej uzaknjeno načelo suverenega upravljanja in gospodarjenja neposrednih proizvajalcev z ustvarjenim dohodkom vnovič prevrednotila vlogo ženske v snovanju ekonomskih in družbenih odnosov.

Danes problemov žensk se moremo več obravnavati ločeno od vseh drugih dogajanj v naši družbi. Ženska se je kot enakopravni partner vključila v sistem delitve dohodka in v gospodarjenje z ustvarjenimi sredstvi, njene pristojnosti in zato tudi naloge in odgovornosti ne morejo biti ne večje in ne manjše od drugih proizvajalcev. Problemi ženske so tako hkrati problemi delovne enote, delovne skupnosti, komune, republike in zvezze, prav tako kot so problemi širše družbene skupnosti tudi njeni problemi.

Naš kulturni praznik

Mesec februar je potekal v pripravah na proslavljanje kulturnega praznika. Solska mladina in drugi kulturniki so dali 8. februarju takšno obeležje, ki ga zasluži le naša največja podoba slovenske poezije — Prešeren.

Prebivalce Grahovega in Starega trga je tokrat seznanjal s stvaritvami pesnika Klub notranjskih študentov. Pri obeh proslavah je imela vezno besedo prof. Boža Breclj. Pevski zbor in recitacije Staneta Severja in Borisa Kralja so dali jedro proslavi. Občane Cerknice, Nove vasi in Rakape pa so seznanjali s kulturnim dnevom in Prešernovimi stvaritvami gojeni in profesorji glasbene šole ter osemletki. Posebno priznanje in pohvalo zaslужita Nada Polak, ki je režirala in vodila dve proslavi na Rakaku in Slava Rupnik, ki je vodila in režirala proslavo v Cerknici. Profesorjem glasbene šole, posebej tovariši Reboljevi in vsem nastopajočim vse priznanje, ker so znali Prešernovo mojstrovino glasbeno opremiti tako, da so nas njegove vrvjene umetnine še bolj čustveno prezele.

To niso bili programi v kakšnem strožjem klasičnem stilu, nasprotno, v dinamičnosti vsebine se je odražala bol pesnika in slovenskega naroda te dobe, ki jo je pesnik umetniško doživeto združil in tudi brez bojazni nakazal zasujenemu narodu pot v svetle dni bodočnosti. Prešeren je namreč videl svojo osebno srečo le v sreči svobodnega slovenskega naroda.

Mirko Šuligoj

V naši občini se zmanjšuje število nesreč pri delu

Na podlagi določil Temeljnega zakona o delovnih razmerjih in na osnovi določil zakona o varstvu pri delu, so vse delovne organizacije dolžne poleg tega, da se borijo za zvečanje delovne storilnosti, skrbeti tudi za zdravje, življenje in za nadaljnjo proizvodno sposobnost delovnih ljudi. Delovne skupnosti, še posebno pa delavski svet, upravní odbori in sindikalne organizacije, so odgovorni za zdravje delavcev ter za zmanjševanje obratnih nesreč in poklicnih obolenj. V sedanjem času je to vprašanje vprašanje še toliko bolj aktualno, ker je pred celotno drubeno skupnostjo ponovno postavljen problem, da moramo skrbnejše v gospodarstvene upravljanje z družbenimi skladki socialnega zavarovanja.

Po podatkih medobčinske inspekcijske dela je bilo lani 287 delovnih nezgod, med tem ko jih je bilo leto prej nekoliko več in sicer 297. Že ta podatek nam prikazuje, da se je število nezgod zmanjšalo, čeprav je število zaposlenih isto. Tudi število izgubljenih dni zaradi poklicnih bolezni je v zadnjem letu nekoliko padlo. Ti podatki kažejo, da se delovne organizacije čedalje bolj trudijo, da bi izboljšale delovne pogoje ter tudi kar najbolje ureidle varstveno tehnično in higienično tehnično zaščito v svojih obratih. Pri svojih pregledih je delovni inšpektor ugotovil, da sicer še vedno obstajajo na posameznih delovnih mestih nepravilnosti, ker delovna mesta niso dovolj zavarovana. Večina teh pomanjkljivosti je takih, da jih lahko delovne organizacije brez večje materialne škode odpravijo le v daljšem obdobju.

Pri nezavarovanih delovnih mestih so posamezne nepravilnosti in pomanjkljivosti zlasti na ž-

gah, kjer niso dovolj zavarovane pogonske jermenice, na krožnih žagah niso zavarovani posamezni listi itd. Na nekaterih obratih je tudi neustrezeno in pomanjkljivo urejena ventilacija. Kljub zgoraj navedenim pomanjkljivostim ni glavni vzrok za povzročene delovne nezgodne v preteklem letu, pomanjkljiva higienična tehnika zaščita. Mnogo večji odstotek nezgod je pripisati krvidi nepravilnemu obnašanju delavcev pri strojih, ker ali dovolj ne pozorno nevarnosti pri delu na konkretnih delovnih mestih ali pa so duševno in telesno nesposobni, da bi se v posameznih slučajih izognili nezgodi.

Prav na tem področju čaka delovne organizacije in njihove strokovne službe še veliko dela. Tista podjetja, ki še nimajo organiziranih strokovnih služb za varstvo pri delu, morajo te čimprej organizirati. Tam, kjer strokovne službe že obstajajo, pa morajo le-te posvetiti več pozornosti vzgoji ter uporabi osebnih zaščitnih sredstev. Enako pozornost morajo samoupravni organi v delovnih organizacijah posvetiti tudi vprašanju higiene pri delu. Pri marsikaterem obratu še nimajo zadostne količine sveže vode, gariderobnih omaric in druge naprave, ki morajo po veljavnih predpisih biti v vsakem obratu.

Težih poškodb pri delu v obratih na območju naše občine v preteklem letu ni bilo veliko. Nekatere poškodbe so bile le pri Gozdnom obratu Cerknica in Snežnik. Lani je bilo v gozdovih še mnogo podprtga lesa po viharju, ki so ga delavci v težkih pogojih izdelovali, pa v mnogih primerih niso mogli uporabljati niti vseh zaščitnih sredstev.

Teh nekaj misli iz poročila delovnega inšpektorja sem hotel natanči znamenom vzpodbiti, da ne bi organi samoupravljanja ostali ravnodušni in da postavijo na dnevne rede zasedanj samoupravnih organov tudi vprašanje varstva pri delu. Ta problematika je še toliko bolj aktualna v sedanjem času, ko prihajajo na delo neizkušeni mladi delavci.

L. J.

Skupino delavcev Cestnega podjetja Ljubljana smo zmotili pri njihovem delu, ko so na Jermendolu postavljali odtočne celi v globoko zmrznjeno in silačeno cestičke republike ceste, ki po tej strani našo republiko povezuje s sosednjo Hrvatsko. Povedali so, da bo njihovih skrbki konec takrat, ko bo cesta asfaltirana. O tem, kdaj naj bi to bilo, pa smo lahko ugibali. Seveda tudi mi želimo, da bi bilo čimprej.

Pismo uredništvu

Zakaj Loška dolina nima zbornika iz NOB?

Zadnja leta nekateri kraji, občine zbirajo vestno gradivo iz NOB. Objavljajo zbornike, pišejo in brskajo za vsem, kar je v zvezi z našo revolucijo iz NOB. Ce temeljito, jasno, analitično, dosledno in pošteno ocenimo kraje in dogajanja med NOB, lahko pridemo do sklepa, da je bila prav Loška dolina v prvi vrsti in eno najbolj razgibanih področij na Slovenskem v NOB in slovenski revoluciji. O tem smo nekateri dosti pisali. Loško dolino sem na temelju lastnih izkušenj in zapažanj opisal 1963. leta v romanu »Ljudje na prelomnici«. Na 339 straneh opisujem in analiziram dogodke v Loški dolini maj—september 1942. Ob prebirjanju popisov v drugih knjigah, je pisec tega sestavka že leta 1958 imel za potrebo, da sestavi načrt za zbornik (Loška dolina v NOB). Na načrtu sem delal več tednov v Ljubljani pozno v noč. V kolektivno pišanju Zbornika Loške doline sem predlagal 24 ljudi iz Loške doline, bork in borcov od 1941. leta, ki so bili aktivni ob rojstvu slovenske revolucije in ves čas NOB. Vsebine Zbornika iz NOB bi vsebovala naslednje: Delavsko gibanje in žage 1900—1941. Stavke. Delo kulturnega društva »Svoboda« (edinega na Notranjskem) 1919 do 1939. Začetki OF 1941. Delorajonov, vaških aktivov, okrožja. Ofenzive: italijanska julij-avgust 1942. Požigi, ropi. Delo žena med NOB. Delo mladine med NOB. Internacije. Agrarna reforma 1942. Svobodno ozemlje in delo na njem.

Omeniti je potrebno, da je Loška dolina dala vrsto borcev za čete, bataljone, brigade, divizije, korpuse, kadre za

tehniko, rajone, okrožja, kurirje itd. Zbornik bi lahko obsegal 300 do 500 strani in slike padalih. Zbornik bi pisci napisali brezplačno. Za papir in tiskarno bi prispevale takratne zadruge, katerih je bilo 4 na območju bivše občine Loška dolina in druga podjetja.

Zbornik Loška dolina med NOB bi lahko imela vsaka hiša. Načrt je bil napravljen leta 1958. Zbornik bi izšel ob 20-letnici revolucije 1961. Ljudje, kakor mladina, so prikrajšani za zborniki od 1961. leta dalje. Na stotine mladih ljudi bi se iz zbornika nekaj naučilo. Zbornika za Loško dolino pa ni še v letu 1967. Pri tem imam čisto vest.

Ljudje pa, ki se sploh ne zavedajo, kaj pomeni ta zbornik, je boljše, da molčijo. Za čas, ko je šel načrt Zbornika po vodi zaradi nerazumevanja nekaterih poslancev iz Loške doline, lahko rečem, da sem sam napisal v tem obdobju že približno 2500 strani o vsebinah iz NOB iz raznih krajev slovenske dežele.

Ce se bodo v bodoče sestali trije do širje solidni ljudje — bivši borci, ki bodo mož beseša, bo lahko Zbornik napisan za 30-letnico vstaje slovenskega naroda. Rečem pa naslednje: Tisti, ki ne bo hotel pri Zborniku sodelovati, naj molči. Skušal bom v bodoče, da bi se k Zborniku pritegnilo ostale kraje in ljudi, ki žive na območju od Cerknice do Loške doline. K meni prihaja šolska mladina po podatke iz NOB in še celo iz Ljubljane so prišli. Vse to bi dobila mladina v Zborniku, če bi bilo malo razumevanja.

Matevž Hace

AMD in varnost na cesti

Krvni davek na naših cestah neprestano narašča! — Kaj je vzrok tolikim prometnim nesrečam s smrtnim izidom? — Ali dovolj poznamo svoja vozila v različnih situacijah? — Počasi se daleč pride! — Mladost je norost! — Manjvrednostni kompleksi vozniškov malobitnega osebnih avtomobilov! — Dajte ljudem avtomobile in prenehajte z vojnami — smrtnost se bo povečala!

Da, da! Prav ste prečitali! Taki in podobni naslovi polnijo časopise stolpce, obenem pa taki in podobni naslovi dajo slutiti, da moramo nekaj storiti za varnost na naših cestah.

Spomnimo se: Hitrost naj se prilagodi stanju cestička, vozniška in vozila. To je samo ena ugotovitev in resnic, ki so jih nas učili inštruktorji, toda koliko jih je, ki smo jih pozabili? Prav gotovo veliko, veliko pa je tudi še ljudi, zlasti mladi, ki jih še niso imeli prilike nikoli zvedeti.

Zaradi nas in zaradi njih, zaradi motoriziranih in zaradi tistih, ki še niso, za kolesarje in pešce, skratka, za vse uporabnike ceste naj bo koristno delovanje AMD.

Da, tudi to je res, da smo Avtomoto društvo že imeli. Bili smo priča njegovim začetnim težavam, ko se je kot dojenček prebijalo in uveljavljalo, se tudi dejansko uveljavilo in tudi finančno stabiliziralo. Društvo je bilo na najboljši poti, da postane primer drugim društvom in organizacijam, kako se lahko s požrvovalnostjo doseže marsikaj.

Potem se začenja žalostna zgodbina propadanja, ki je posledica nevestnega poslovanja, neresnosti... naprej ne bom našteval, ker sem prepričan, da bo sodba v imenu ljudstva pravična in dala vsaj delček zadoščenja mnogim entuzijastom, ki so sodelovali v delu AMD v Cerknici.

Klub vsemu so entuzijasti še vedno pripravljeni delovati v društvu in digniti njegov ugled. Zavedajo se težav, zavedajo pa se tudi tega, da niso nepremagnljive.

V mesecu marcu bo občni zbor društva, izvoljeno bo novo vod-

stvo, ki ga bo čakala odgovorna naloga.

Vsi starci bodo dobili osebna vabilo, obenem pa vabilo vse, ki jih veseli delo v društvu, da se mu pridružijo in zastavijo vse sile za njegovo uveljavljanje.

In kaj nudi članom AMD?

— Brezplačne usluge cestne službe.

— »Pomoč — informacije«, doma in v inozemstvu.

— Popust pri plačilu uslug vlečne službe.

— Usluge tehničnih centrov avtomoto zvezze.

— Servisne usluge v vseh delavnicah avto-moto društv v državi po znižanih cenah.

— Usluge AMD pri registraciji in zavarovanju vozil.

— Brezplačno pravno pomoč.

— Nabavo Kreditnega pisma za potovanje v inozemstvo in po Jugoslaviji.

— Nabavo međunarodnega Camping karneta za popust v tujih campingih, zavarovanje proti škodi, itd.

— Popust pri nabavi inozemskih bencinskih bonov, carinskih dokumentov, popust pri nabavi mednarodne vozniške knjizice.

Verjajem, da bi še lahko naševal, vendar bodi dovolj. Za konec samo še vabilo:

Včlanite se v naše avto-moto društvo. Čim bolj številna bo naša organizacija, tem bolj se bodo širile ugodnosti in usluge, tem večja bo pomoč, ki je danes potrebna prav vsakemu udeležencu v prometu.

F. H.

Stolpec naših rojakov iz tujine

Tokrat so se nam zopet številni rojaci oglašili s svojimi pismi, v katerih nam sporočajo svoja mnenja o našem časopisu. Vse ne moremo objaviti zaradi pomanjkanja prostora, zato bomo to skušali v prihodnji številki.

FRANCKA MLINAR, 19315 Chukasaw, Cleveland 19. Ohio USA piše:

Cenjeno uredništvo Glas Notranjske! Dobila sem že več vasih številk in so mi prav všeč, posebno še zato, ker mi je Cerknica močno poznana, ker sem tam služila, doma pa sem iz Kožljeka. Verjemite mi, da zelo rada slišim novice iz teh krajev in sem vesela, da ste dobili moj naslov. Tukaj vam prilagam denar za načrtnino, osebno pa se bom oglašila, ko pridem v Cerknico to poletje. S spoštovanjem!

ANNA ZIMMERMAN, 184 Brush Rd. Cleveland, Ohio 44132 USA piše:

Cenjeni urednik! Sicer se vam moram zahvaliti že za nekaj številk Glas Notranjske. Vendar vas prosim, da popravite naslov, ker je priimek napačno napisan. Ker mi list in njegova vsebina ugašata želim biti stalno naročena. Žal sem že tako dolgo proč od rojstnega kraja! Naša generacija je izprekla, mlajši ne poznam, vendar z zanimanjem sledujem napredeku naše nekdaj bolj revne Loške doline.

Veseli me, da imate sedaj vi, ki ste prišli za nam, več možnosti za boljšo bodočnost, kot smo jo imeli mi. Ko bi bil življenjski standard v Sloveniji takrat, ko sem bila mlada, tak kot je danes pri vas, ne bi šla v Ameriko. Želim vam mnogo uspeha pri urejanju lista in prosim mnogo lepih novic tudi za nas.

VALENTIN MLAKAR, La Landelle par Beauvais 60., Francija, piše:

Drago uredništvo! Tokrat sem vam primoran pisati in vas opozoriti, da mi je nehal prihajati časopis Glas Notranjske, katerega tako rad berem. Dobil sem samo deveto številko, potem pa je nehal prihajati, čeprav sem redno poravnal naročino in dal tudi pomoč časopisu. Takrat sem vas opomnil, da moj naslov počival, ker ni bil natančen.

(P. S. uredništva: Lepo se vam opravičujemo, ker se nam je v naslovu pojavila napaka, katero smo že popravili v tiskarni in upamo, da boste odslej redno dobivali časopis.)

JANEZ ŽNIDARŠIČ, Box 134. James City Pa. 16734 USA piše:

Cenjeno uredništvo! Redno prejemam vaš Glas Notranjske, katerega zelo rad berem, ker je opisanih toliko zanimivih dogodkov. Prosim pošiljajte mi ga še naprej in zato prilagam naročnišno. Pozdravljeni vsi skupaj!

ANTON BARAGA, 1532 Waterloo Rd. Cleveland, Ohio 44110, USA piše: Spoštovani! Prejel sem že štiri številke vašega lista Glas Notranjske, ki mi zelo ugaša, saj zveva žena in jaz mnogo novic in dogodkov o tem, kako napreduje moj rodni kraj in njegova okolina. Odločil sem se, da postanem naročnik in vam v ta nameen pošiljam ček za naročnino. Ko pa mi bo potekla, vam bom spet poslal. Uredništu lista želim mnogo uspehov, da bo vedno tako pester, saj ga z veseljem prebiramo in ga vedno težko čakamo, da pride preko velike luže. Sedaj pa vas lepo pozdravljam. Vaš naročnik z ženo Tončko.

FRANK JUŽNA, 160 Charlotte st. Painesville, Ohio 44077, USA piše: Cenjeni urednik! Priloženo vam pošiljam naročnino za eno leto za Glas Notranjske, ker mi je list zelo všeč, saj piše mnogo o naših krajeh. Doma sem iz Knežje njeve pri starem trgu in bi želel, da tudi od tam kaj napišete. V Ameriko sem odšel 1920. leta in se še vedno rad spominjam notranjskih krajev. Lepe pozdrave.

Rezultati gospodarjenja trgovsko gostinskega podjetja „Škocjan“ Rakek za leto 1966

Delavski svet Trgovskega in gostinskega podjetja »ŠKOCJAN« Rakek je na svoji seji dne 14. 2. 1967 obravnaval rezultate gospodarjenja v letu 1966. Iz poslovnega poročila in zaključnega računa je razvidno, da je gospodarjenje in ustvarjenje dohodka v letu 1966 potekalo po začrtanem programu.

Postavljeni letni plan realizacije — prodaje za leto 1966 v višini 18.500.000 N din je kolektiv presegel za 2,27 % in tako uspel doseči realizacijo v prodaji trgovskih uslug v višini 18.921.570,99 N din, kar pa je nasproti letu 1965 više za 3.446.622,20 N din ali za 22,27 %. K doseganjem tega rezultata je vsekakor pripomogla odločitev kolektiva, da je v letu 1966 razširil svojo prejšnjo trgovsko dejavnost še na gostinsko dejavnost, ki ima ob istočasnom intenzivnem razvoju turizma v občini Cerknica veliko perspektivo.

Iz poslovnega poročila izhaja, da so na porast celotnega dohodka nasproti 1. 1965 vplivale predvsem dve stvari:

1. Porast produktivnosti dela, ki je merjena po enotnih kazalcih nasproti letu 1965 porastla (indeks = 100):
 - a) promet na delavca 115
 - b) neto produkt na delavca 137
 - c) akumulacija na delavca 128
 - d) sredstva za sklad. na del. 122
2. Vključevanje nekaterih novih prodajaln v obratovanje med letom 1966.

Na porast produktivnosti je vsekakor vplivalo prizadavanje kolektiva po modernizaciji prodajaln in gostinskih obratov. V trgovini se to močno kaže v samoposteženem načinu prodaje, kjer je kolektiv podjetja v zadnjem obdobju dosegel lepe uspehe. V letu 1966 je svojim petim samopostežbam priklujučil še 2 in to na Rakeku in v Grahom. Ta način prodaje prav gotovo v dočleni meri sprošča delovno silo glede na prejšnjo, klasično obliko prodaje.

Za vsa vlaganja v modernizacijo trgovske mreže se je kolektiv v preteklih letih zavestno odrekel višjim osebnim dohodkom, saj so bili ti v merilu občine skoraj med najslabšimi.

Iz ocene poslovanja za leto 1966 izhaja, da so na povečanje prodaje v merilu podjetja med letom negativno vplivala naslednja dejstva:

1. Pomanjkanje kreditov za občasnega obratna sredstva, kar je imelo za posledico določeno desortiranost obstoječih zalog industrijskega blaga.
2. Odliv kupne moći s tukajšnjega področja v večje potrošne centre glede na ugodne prometne zveze in razvoj motorizacije.
3. Močan padec pri nakupu oz. prodaji industrijskega blaga na račun povečane prodaje živil in pijač.

Klub navidezno visokim cennim trgovskega blaga, ki so posebno porastle s prenosom plačevanja prometnega davka iz proizvodnje na končno potrošnjo, to je na trgovino, se akumulacija podjetja zaradi tega ni bistveno spremenila.

Od celotne razlike v ceni, ki jo doseže podjetje v okviru določenih oz. dovoljenih marž in stopnji prometnih davkov, je v letu 1966 bilo dolžno plačati skupaj 1.721.950,77 N din prometnega davka ali 36,45 % celotne bruto akumulacije podjetja. Ta davek je podjetje plačalo:

N din 971.331,74 na račun zveznega prometnega davka, N din 244.056,73 na račun republiškega prometnega davka, N din 506.562,30 na račun občinskega prometnega davka.

Doseženi dohodek za kritje osebnih dohodkov in skladov podjetja je nasproti letu 1965 v porastu za 27,19 %, izplačani osebni dohodki kolektiva pa za 34 %.

Poprečni mesečni osebni dohodek, izračunan na podlagi kalkuliranih delovnih ur, je znašal za leto 1966 N din 670,85 in je nasproti l. 1965 v porastu za 33,36 %.

Osebni dohodek je glede na dejstvo, da ima okoli 83 % članov kolektiva zahtevano strokovnost,

to je poklicne šole, v primerjavi z ostalimi dejavnostmi v občini vsekakor nizek.

Delavski svet je ob potrjevanju zaključnega računa in poslovnega poročila istočasno ugotavljal vzroke in sprejem zaključke, da bo povišanje osebnih dohodkov v prihodnje možno doseči le z večjo produktivnostjo, boljšo organizacijo dela in večjo strokovnostjo posameznika na delovnem mestu.

Te naloge istočasno, narekuje tudi novi zakon o blagovnem prometu, ki stopi v veljavo s 1. 3. 1967. S tem zakonom se blagovni promet v celoti zelo sprošča, kar

predstavlja po drugi strani še večjo odprtost tržišča, večjo in ostrejšo konkurenco posebno, ker se istočasno sprošča odkup direktno in individualnih kmetijskih proizvajalcev. To predstavlja za kolektiv trgovsko-gostinskega podjetja »Škocjan« še večje naloge za hitrejše prilagajanje situaciji tržišča, po drugi strani pa mu omogoča večjo sproščenost pri nakupu potrebnih kmetijskih proizvodov brez vsakega posrednika.

Poleg te sproščenosti blagovnega prometa pa se kolektiv temeljito pripravlja tudi na letošnje mednarodno leto turizma, s tem da bo pravočasno uredil oziroma pripravil svoje gostinske obrate in gostinske delavce na soliden sprejem domačih in tujih turistov.

A. Klemenc

Hotel v Rakovem Škocjanu ima vsak dan več gostov

Kako se bodo pri nas organizirali komunisti

Pred dnevi je bilo na Občinskem komiteju ZK posvetovanje o načinu reorganizacije Zveze komunistov na našem področju. — Sestanka so se udeležili člani komisije za organizacijo, nekaj članov Občinskega komiteja, nekateri sekretarji osnovnih organizacij in član Centralnega komiteja ZK Slovenije Lojze Herman.

Osnovni poudarek v razgovoru je bil dan vsebinskemu delovanju ZK pri njeni reorganizaciji, pri čemer niso prezrli nekaterih slabosti pri sami organiziranosti komunistov v občini. Ugotovili so, da je struktura in socialni sestav posameznih osnovnih organizacij tak, da onemogoča uspešno delovanje še tistem delu članstva, ki je pripravljen, da se čim uspešnejše vključi v reševanje raznih problemov. Mnenja so bili, da bi bila možna oblika za izboljšanje stanja v združitvi večjega števila osnovnih organizacij. Tako naj bi bile na področju občine osnovne organizacije v okviru krajevne skupnosti in sicer na Blokah, Loški dolini, Grahem, Cerknici in na Rakeku. V teh krajih naj bi se organizirala politična žarišča, katerih naloga naj bo, da bodo organizirala razne razprave in posvetovanja. V začetku formiranja takih političnih žarišč jih bo moral občinski komite nuditi vso potrebno pomoč predvsem pri zagotovitvi kvalitetnega kadrovskega sestava.

V tem okviru političnih žarišč bi predvsem komunisti ugotavljali politične probleme, ki so značilni tako za delovne organizacije, kakor tudi za področje Krajevne skupnosti, pripravljali materiale in organizirali razprave o pomembnih vprašanjih. S takim delovanjem je pričakovati, da bi močno prerasli organizacijsko razdrobljenost ZK v občini in dosegli določeno skladnost v aktivnosti članstva. Po drugi strani pa bi dosegli vsebinsko enotno osnovno organizacijo.

V okviru sedanjih osnovnih organizacij pa naj bi se člani še naprej sestajali in obravnavali predvsem nastajajoča notranja vprašanja odnosov, organizacijska vprašanja in druge probleme, ki so vezani na njihov delokrog.

Vsi navzoči so bili mnenja, da bodo v združenih osnovnih organizacijah razprave doble večjo širino, ker so se manjše organizacije ukvarjale doslej največkrat z manj pomembnimi problemi krajevne samouprave ali vprašanji delovnega kolektiva.

Komunisti so poudarjali nujnost zagotovitve ideološkega izobraževanja članstva, če bomo hoteli priti do čim bolj naprednih stališč. Pomanjkanje znanja komunistov je na tem področju dokajšnje in nanj se dalj časa v pretežni meri le opozarja. Vendar gre za temeljni element organizacije, ki edini trdneje in v večji meri zagotavlja drugačno delo ZK. Eden izmed navzočih članov je poudaril staro resnico, ki pravi: »Brez znanja tudi borbenosti ni dovolj.« Članstvo ZK bo sposobno oblikovati napredna in pozitivna stališča le tedaj, ko bo sposobno analizirati politično situacijo, spoznavati družbene procese, razne pojave ter na teh spoznanjih spremnijati miselnost v novo kvaliteto.

Nadalje so ocenili, kako se je razvila javnost dela komunistov na našem področju, kjer so bili mnenja, da ta še ni dovolj razvita in predlagali, da bi bilo treba

javno delovanje članstva okrepliti predvsem v delovnih organizacijah.

Razgovor se je precej zadržal ob ugotovitvi pomembnosti informiranja članstva, kjer se je utrdilo mnenje, da samo takojšnje informacije o dogodkih izključujejo razne nepravilne govorice, kar povzroča malodušje pri določenem številu članstva, ki se v takih primerih pojavi.

Danimir Mazi

Kombinat Brest je prvo leto reforme uspešno zaključil

(Nadaljevanje s 1. str.)

Znano je, da je bil porast cen po reformi znaten. Za »Brest« se je gibalo povečanje nabavnih cen surovinam, materialu in uslugam v višini 20 do 25 %. V odvisnosti ob občutnih povečanjih cen je bila dosežena tudi nekaj slabša ekonomičnost poslovanja. Le-ta bi bila še slabša, če ne bi v letu 1966 izvedli nekaj pomembnih internih ukrepov kot npr.: izpolnjevanje sistemov stimulacij na znižanje stroškov poslovanja, povečanje lastnega uvoza in izvoza brez posrednih trgovskih organizacij itd. To pa je pomembno vplivalo tudi na povečanje neto produkta na zaposlenega, s katerim sem že uvodoma prikazal porast produktivnosti za 5 %.

Po prikazanih izračunih v zaključnem računu je sicer rentabilnost padla za nekaj odstotkov, vendar je važno omeniti, da je na to vplivala revalorizacija osnovnih sredstev konec leta 1966, ki pa jo pri tem izračunu ne moremo napraviti zgoraj na leto 1966. Ob neupoštevanju vpliva revalorizacije znaša porast rentabilnosti 5 %, kot uspešnost boljšega izkorisčanja vloženih sredstev iz prejšnjih let.

Za najširši krog bralcev so prav

gotovo najzanimivejši podatki o gibjanju standarda zaposlenih. Lahko rečem, da je bil porast osebnih dohodkov v letu 1966 za 24 % dokaj visok, vendar dosežen v razmerju z nivojem produktivnosti, prihrankom na znižanju lastne cene proizvodov in zmanjšanjem proračunskega prispevka na osebne dohodke po reformi. Računajoč na to, da so živiljenjski stroški 4-članske družine v Sloveniji porasli v l. 1966 nasproti letu 1965 za 23 % (po podatkih Zavoda za statistiko SRS) pa vidimo, da je bil realen porast živiljenjskega standarda zaposle-

nih minimalen. Poprečni mesečni neto posebni dohodki na zaposlenega so znašali v letu 1965 55.900 S din, v letu 1966 pa 69.200 S din, medtem ko so znašali neto osebni dohodki na zaposlenega v skupini slovenski industriji v prvih 11 mesecih 1966. leta 79.100 S din in v slovenski lesni industriji prav tako v obdobju prvih 11 mesecov 1966. leta 65.800 S din. Iz teh primerjav vidimo, da dosega kombinat »Brest« v svoji stroki razmeroma ugodno višino osebnih dohodkov, vendar je treba primerniti, da ima lesna industrija v Sloveniji najnižje osebne dohodki in da ima druga najslabša industrija (tekstilna) v istem obdobju doseženo višino osebnih dohodkov na zaposlenega 69.400 S din. Znaten del sredstev za potrebe družbenega standarda pa je kombinat porabil lani tudi iz sredstev skladova skupne porabe. Največ sredstev je porabil za blokovsko in individualno gradnjo stanovanj, za šolstvo (24 milijonov S din), prispevek v sklad z borce (5 milijonov S din), za rekreacijo in oddih (16 milijonov S din), za gradnjo bolnišnice (5,5 milijonov S din), za izdajo Glasa Notranjske (3 milijone), za športno in kulturno dejavnost (7,3 milijone S din) itd.

Kaj lahko rečem na zaključku? Predvsem to, da je kombinat poslovno leto 1966 zaključil uspešno in da stoji pred njim nove, še težje naloge II. etape gospodarske reforme. Konec februarja bodo organi upravljanja začrtali preciznejšo politiko poslovanja v letu 1967 z ukrepi, ki jih nameščajo na področju gospodarjenja izvršiti, da bi bili ekonomski rezultati konec leta 1967 prav tako ugodni in v odvisnosti od najširšega kroga proizvajalcev »Bresta«.

Danilo Mlinar

Avtomatizacija v proizvodnji — pot k napredku

Popularni »Bencik«

Naš fotoreporter Milan Govekar je posnel na »delovnem mestu« za volanom, šoferja Avtoprometa Gorica Doreta Breclja z Rakka. Mnogi Rakovčani, zlasti pa tisti, ki se zanimajo za šport, še posebej za nogomet se ga spominjajo, kako je dolga leta branil vrata, najprej vojaške ekipe, potem pa tudi rakovškega nogometnega kluba. Dore Breclj je bil vratar rakovškega nogometnika v njihovih »najboljših časih«. Zavoljo tega ni prav nič neavadnega, če so mu prijatelji nogometnika pridali vzdevek »Bencik«, tako kot se je pisal popularni vratar nogometnega kluba Odreda iz Ljubljane. Danes je Dore avtobusni šofer novogorškega Avtoprometa in vozi na progi Postojna—Rakek—Nova Vas—Starigrad—Rakek—Postojna. Zdaj prav z vsakim rad pokramlja o dobrih starih rakovškega nogometnika. Kaj več o tem kramljanju pa bomo zapisali v prihodnji številki našega lista

V turističnem letu nova avtobusna postaja v Cerknici

Že dalj časa se šušlja, da bo po dolgem času Cerknica le dobila sodobno avtobusno postajo. Sedanja poslovalnica SAP, ki je skupaj s turistično zvezo v majhni sobi podjetja »Kino« Cerknica, ne ustreza več svojemu nameru. Stopil sem do šefa poslovalnice tovariša Jožeta Trdana in ga pobral, ali njihovo podjetje zagotovo planira gradnjo avtobusne postaje še v letosnjem letu. Dobil sem ga, ko je razporejal avtobuse po progah. Tako je bil pripravljen za razgovor in povedal:

»Naše podjetje ima že dalj časa v planu, da zgradi sodobno avtobusno postajo, saj je spričo načrtovanja turizma na tem področju nujna potreba. V proračunu je namenjeno za postajo 80 milijonov starih dinarjev. Predvidoma jo bomo pričeli graditi maja in do jeseni bo dograjena in sposobna za obratovanje. Postaja bo imela v pritličju čakalnico, turistično in prometno pisarno, sejno sobo in v nadstropju manjšo restavracijo, kjer bodo gostom, potnikom in vozniškemu osebu na voljo razna jedila, kava, pihače in cigarete. Restavracija bo obratovala v naši režiji. Na peronu bo prostora za 8 avtobusov. Postaja bo med stavbama pošte in občine. Naše podjetje se je za tukrat odločilo predvsem zato, ker so se naše usluge že dobro uveljavile na tem področju, saj imamo dnevno šest rednih tranzitnih prog, poleg rednih šolskih in delavskih pa opravljamo še turistične prevoze in druge izredne prevoze.

Kot naslednji korak pri nudeњu naših turističnih in prevoznih uslug je ta, da bomo s prvim marcem prevzeli vsa dela, ki jih sedaj vodi turistična zveza. Ko bo nova postaja gotova, predvidevamo, da bo sedanji prostor služil predvsem za počitek voznikov.«

»Kakšne težave vas tarejo v letosnjem zimi na našem področju?«

»Posebnih težav sicer ni. Ce so, jih povzročajo zmeti. Sicer pa bi o tem lahko povedala naša vozniška, ki imata delavske proge in se morata večkrat žrtvovati, da delavci pravčasno pridejo na delo.

»To bosta pa verjetno Urh in Udovič, sem ga vprašal.«

»Ja, ta dva sta. Malo morate počakati, da prideta v vožnje.«

Ni mi bilo treba dolgo čakati. Priprljala sta po voznem redu, kljub ponoči osemnajstega februarja zapadlem snegu.

Besedo ima STANE URH, ki najdlje vozi delavce »Bresta« in je za ovinke proti Rakitni že pravilno virtuož.

Anton Udovič,
vozniški avtobusa Lj 12-05

Povprašal sem ga za njegov najbolj tragični in vesel dogodek, ki ga je doživel na vožnji Rakitna—Cerknica in obratno.

»To bo zagotovo tisti dogodek, ki se mi je zgodil pred nekaj leti. Čez noč je zapadlo veliko snega, da bi bila nesreča še hujša so nastali zmeti. Eden teh je moj avtobus zadržal na Plikovniku. Že v zravnem vožju sem ga mislil prebiti, med tem pa mi je avtobus zaradi slabo plužene ceste združnil v jarek. Zahvaliti se moram okoliškim kmetom, ki so takoj priskočili na pomoč in s sedemnajst (17) parov živine izvlekle avtobus nazaj na cesto. To je zame najbolj hud dogodek, ker sem se ustrašil za avtobus in, najbolj vesel zato, ker na avtobusu ni bilo nobene okvare.«

Besedo je povzel tovariš Anton Udovič, ki sicer ne vozi dolgo na

S sindikalnega občnega zbora v Brestu

Skrb za človeka

V začetku februarja je bil sindikalni občni zbor (tovarne pošte BREST) v Cerknici. Na zboru je bilo 76 delegatov.

Poglavitno vprašanje je bila skrb za človeka. Obravnavali so prevelike razlike v osebnih dohodkih med posameznimi EE. Za tovarno pohištva je tudi vprašanje uvedbe četrte izmene, ker glavnino zaposlenih predstavljajo ženske.

Zaskrbljujoč je tudi problem zaposlitve mladine. Veliko je število mladinc, ki po končani osemletki ne more nadaljevati šolanja. Vprašanje je, kje naj se ti mladinci zaposlijo. Tovarna pohištva trenutno ne bo razširila proizvodnje na račun zaposlenih, ampak z boljšo notranjo organizacijo. Delegati so bili seznanjeni z investicijsko izgradnjijo.

Iz diskusij se je izlužilo vprašanje zaščite pri delu. Pri uvajaju novih strojev je potrebno seznaniti vse delavce z delovanjem teh strojev. Na vsak način je potrebno zmanjšati število nesreč pri delu. To se lahko doseže tudi s strokovnim šolanjem.

Na občnem zboru je bil dan poudarek na osebno odgovornost delavcev in nadrejenih do dela. Obravnavali so tudi analitično oceno delovnih mest.

Glede prehrane v delavski restavraciji so sprejeli sklep, da naj napravi sindikalni odbor analizo o količini in kaloričnosti hrane.

Za novega predsednika sindikalnega odbora je bil izvoljen tovariš Andrej Hribljan.

Novi odbor je sprejel sklep, da bo bolj skrbel za delo mladinskega aktivista in mu pri delu pomagal. Za svoje člane bo v bodočem preskrbel več izletov v sorodna podjetja. Skrbel bo za nadaljnje izobraževanje ter za kulturno in prosvetno življenje.

Janez Hren

naših progah, velja pa za zelo vestnega voznika, saj večkrat žrtvuje tudi svoj spanec, da pravčasno pripelje delavce na delo. Kako je voznikom zagodel letosnji in posebno lanskoletni zgodnji sneg, pove tako?

»Zame je zimski čas še posebno neprijeten. Stanujem na Uncu, avtobus pa parkiram v Cerknici. Vsak jutro moram že ob tretji uri »zbudit« svojega »fička«, ki me vsakodnevno neumorno prevaža na moje delovno mesto v Cerknico. Če je cesta po novozapadlem snegu pravčasno očiščena, že gre. V novemburu lanskega leta pa nam je muhasta zima res zagoda. Moj tovariš, Jože Hegler, ki je šel po delavce, je ostal v zmetih. Šel sem jaz, toda tudi meni se je zgodila ista nezgoda. Čakala vse vso noč, šele drugi dan so delavci Bresta dobesedno odkopali avtobusa iz snega in tako omogočili, da smo nadaljevali vožnjo.«

Takih in podobnih doživetij je dovolj. Vozniško delo ni lahko, Poleti vročina, pozimi mrz in zmeti, zato pozdrav srečno vožnjo res dobro de.

BOST

Jože Trdan,
šef poslovalnice SAP v Cerknici

Predraga voda v Cerknici

Odjemalci vode iz cerniško-rakovškega vodovoda so vedno bolj nezadovoljni zaradi slabe vode in pa zato, ker je kljub temu še tako draga.

Glede na to, da nekateri odjemalci trdijo, da je ta voda najdražja v Sloveniji, naj ponovimo, da ste 1 m³ vode 50 S din. Toličko plačujejo vodo tudi občani v sosednji občini Postojna, v nekaterih občinah pa tudi več.

Vodna skupnost Cerknica je komunalna delovna organizacija in upravlja vodovod po ukinitvi podjetja Komunalni servis od 1. 9. 1961. leta. Da so vodovodne naprave stare 60 let, izrabljene, ni treba več ponavljati.

Cena vode je bila do aprila 1964 za 1 m³ po 25 S din od tega datuma dalje pa je cena 50 S din. Ceno je bilo treba povišati zaradi stroškov, ki so nastali zaradi črpjanja vode iz potoka Cerknica in pa družbenih obveznosti, brez katerih ni mogoče upravljati nobeni delovni organizaciji osnovna sredstva.

Prav je, da imajo odjemalci vode tudi podatke o višini stroškov vzdrževanja vodovoda, da ne bo trditev, da je cena vode predraga in da imajo pri Vodni skupnosti Cerknica najvišje osebne dohodke v občini Cerknica.

Navedbe o predragi ceni vode in o najvišjih osebnih dohodkih, ki jih imajo zaposlene osebe pri podjetju Vodna skupnost Cerknica, je posredoval »letečemu uredništvu« časopisa TT tovariš Toni Vinko, pedagog na osnovni šoli v Cerknici.

Tovariš Toni Vinko je odjemalec vode v stavbi starja šola v Cerknici Partizanska cesta. Stavba je pod upravo stanovanjske enote podjetja »GRADISČE« in ima tudi vgrajen vodomer. V stavbi stanuje več strank in pa upravni organi SOB, Delavska univer-

za, Krajevna skupnost Cerknica. Po dogovoru s SOB odpade na gospodinstvo Toni Vinko za 4. tromečje 1966 27,60 m³ porabljenih vode po ceni 50 S din, kar je 1.380 S din, ali mesečno 460 S din. Upravičeno se vprašujemo ali predstavlja ta mesečni izdatek zanj res tako velik znesek. Poleg gospodinjske porabe vode pa ima še kopalnico in WC na izpiranje.

Denar, ki ga plačujejo potrošniki vode od 1 m³, je porabljen za naslednje namene:

1. Električni tok za čpanje vode	8 S din ali 12,5 %
2. Anuitete na posojilo	10 S din ali 15,5 %
3. Obresti na poslovni sklad	3 S din ali 4,7 %
4. Amortizacija	8,5 S din ali 13 %
5. Investicijsko vzdrževanje	19 S din ali 30 %
6. Vodni prispevki v vodni sklad SRS	1,5 S din ali 2,8 %
<hr/>	
Skupaj	50 S din ali 78 %

Iz tega je razvidno, da vodarina, ki je zbrana za vse leto 1966 v znesku 13 milijonov S din krije le 78 % stroškov vzdrževanja vodovoda. Manjkajočih 22 % pa je podjetje Vodna skupnost krilo iz dohodka izven vodarine. Realna cena bi torej bila 64 S din za 1 m³ vode. Če bi podjetje upoštevalo

tudi upravne stroške, ki jih ima z zbiranjem vodarine, pa bi cena vode narasla še za 11 %, oziroma na 72 S din.

Glede na izjavo tovariša Tonija Vinka »letečemu uredništvu« časopisa TT želi s to analizo cene vode samoupravnji organ podjetja Vodna skupnost Cerknica sezna-

Kako je potekalo evidentiranje?

Prva faza volilnega postopka je končana. Zbrani so možni kandidati za predstavnika telesa. Evidentiranje je potekalo na volilnih konferencah SZDL, na občnih zborih sindikalnih podružnic in na posebnih ali izrednih konferencah krajevnih organizacij SZDL. Evidentiranje se je vršilo ob pregledu dela, uspehov in pomanjkljivosti organizacij in društev. Taka diskusija je omogočila, da so se tudi izoblikovala merila, po katerih so bili kandidati izbrani.

Kot pomanjkljivost skoraj vseh teh zborov je bila ta, da se je pri evidentiranju možnih kandidatov premalo upoštevalo strukturo vsega prebivalstva, posebno pa še struktura zaposlenih.

Ženske predstavljajo skoraj polovico vseh zaposlenih. Iz tega je jasno, da jih tarejo problemi, ki jim praktično onemogočajo njihovo aktivnejše vključevanje v družbeno življenje.

Najbrž so ravno zato ženske pričazete in bi skupščina z njihovo pomočjo lažje našla ustrezne rešitve otroškega varstva, vključe-

vanje mladine v celodnevno oskrbo v šoli ipd.

Na kandidacijskih zborih volilcev bi morali o teh problemih še razpravljati in se zavzemati, da se pri delu v šoli ali tovarni, z aktivnim sodelovanjem v organih samoupravljanja, uveljavijo aktivne ženske tudi v javnem življenju in pri delu skupščine.

Ali smo pri evidentiranju dosledno spoštovali kriterije, ki naj odlikujejo kandidata za odbornika ali poslanca? Ugotoviti moram, da se ta objektivna nujnost ni dosledno upoštevala in da so delno prevladali kriteriji, ki niso v skladu z načeli socialistične demokracije. Vedeti namreč moramo, da odbornik ni samo zastopnik določenega kraja, oziroma volilne enote, je zlasti človek, ki se bo aktivno in konstruktivno zavzemal v skupščini za čim pravilnejši razvoj področja v okviru materialnih možnosti. Tudi ni nujno, da se strinja z vsemi predlaganimi rešitvami, toda nujno je, da potem sam predlaga ustre-

nejši način, ki ga mora seveda tudi dokumentirati.

Zakaj se zavzemajo, da morajo imeti možni kandidati »spričevalo iz šole samoupravljanja«? Prav gotovo zato, ker smo se odločili, da bomo našo družbo gradili na principih samoupravne družbe in ker so naša predstavnika telesa najvišji samoupravni organ naše družbe. Ce hočemo torej te principe razvijati in ker to hočemo, potem je zahteva o dosedanjem aktivnem delovanju kandidata pri razvijanju samoupravnega mehanizma utemeljena.

Menim, da so to zahteve, ki jih moramo upoštevati in se moramo zaradi tega izvleči iz ozkih lokalnih spon, ki ne dovoljujejo spoznavati in spoznati napredne družbene orientacije. Gospodarska in družbena reforma sta prav gotovo že do sedaj jasno pokazali, da naloge, ki nas čakajo, niso ne lahke ne enostavne in da so končno lahko tudi volitve zravnale tega, kako resno smo se pripravljeni z vsem tem spoprijeti.

Franc Hvala

V Škocjanu se zavedajo odgovornosti

Bliža se turistična sezona. Se dober mesec, pa bomo videli zoper nove — nepoznate ljudi. Turisti bodo prihajali iz raznih krajev. Teh obiskov smo vsi občani lahko veseli, zlasti pa bi morali biti veseli gostinski in trgovski delavci in vsi tisti, ki delajo pri pospeševanju turizma.

Ne zamerite, pričakovanja niso iluzije, temveč realna stvarnost. Odkar je nova asfaltirana cesta nared iz Unca do Planine, tj. do glavne cestne arterije Slovenije, so se vrata v Cerknico na stežaj odprla. Kdo bodo obiskovalci naših krajev? Poleg naših ljudi iz Slovenije in Jugoslavije, ki bodo prihajali tak nam, bo še veliko motoriziranih tujcev. Ker nam je najbližja Italija, lahko upravičeno pričakujemo, tudi iz dosedanjih izkušenj, največ obiskovalcev iz Italije. Tega dejstva se prav dobro zavedajo v trgovsko-gostinskem podjetju Škocjan Rakek.

Poleg želje in veselega pričakovanja tujcev v našem kraju, se v Škocjanu zavedajo tudi velike odgovornosti, ki jih čaka. Pot, ki so jo ubrali v Škocjanu, je pravilna; njihovo delovanje je perspektivno, progresivno in racionalno, ki bo imelo dalekosežne pozitivne posledice.

Odločili so se za permanentno izobraževanje in usposabljanje svojih kadrov. Zavedajo se, da so le sposobni kadri tisti, ki bodo lahko kos predstojecim nalogam.

V Škocjanu želijo, da se čim več njihovih ljudi nauči osnov italijanskeje tj. toliko italijanskega jezika, da bi se z njim lahko služili delavci v trgovskih in gostinstvih obratih pri strežbi njihovih gostov.

Tečaj, ki so ga organizirali v sodelovanju z Delavsko univerzo Cerknica, obiskuje 19 njihovih delavcev. V letošnjem izobraževalnem sezonu bo v tečaju zajeta snov v 60 urah. Tečaj bo vodil profesor iz Ljubljane. Program italijanskeje je prilagojen specifičnim potrebam trgovine in gostinstva. Na tečaju se učijo tisto snov, ki jo nujno potrebujejo pri delu v svojem poklicu.

V Škocjanu se jim zdi potrebno, da se njihovi ljudje izpopolnijo v strežbi. Zato so v sodelovanju z DU Cerknica organizirali seminar o strežbi in mešanju alkoholnih pišč (cocktailov).

Nadalje bodo organizirali v sodelovanju z DU Cerknica štiri-dnevni seminar o ekonomski psihologiji potrošnika oziroma gosta in dvodnevni seminar za prodajce tehničnih artiklov.

Primer Škocjan je lep zgled progresivnega gledanja na predstojecu naloge, ki jih čakajo, tistim delovnim organizacijam, ki se tegata ne zavedajo.

Milan Sterle

Tako je snežilo tisti dan, da skoraj nismo več vedeli, kje je cesta in kdaj se bo naš avtomobil znašel v jarku ob njej. Slabo vreme pa ni zmotilo Antona Obreze iz Iga vasi in Jaroslava Kibica iz Pudoba, da ne bi odšla v gozd po drva. »Nekam dolgo se vleče tale zima in lahko bi ostali brez kurjave,« sta nam povedala. Pomenka pa sta se najprej kar prestrašila, ker sta mislila, da ju hočemo ponovno naročiti na Glas Notranjske, čeprav vsak že prejema po en izvod v svojo hišo. Njima in vsem ostalim v vednost: če koga zaustavimo morda na cesti in kaj povprašamo, mu našega lista res ne mislimo vsiljevati! Veseli pa nas, ko skoraj zmeraj izvemo, da svoj Glas pridno prebirajo...«

Sola in dom čutita, da morata sodelovati pri svojem delu, če hočeta doseči dober učni in vzgojni uspeh in če hočeta pravilno izbrati poklic za doraščajočega otroka.

Nekatere oblike sodelovanja šole in doma: šolski roditeljski sestanek, razredni roditeljski sestanek, oddelčni roditeljski sestanek, razgovori med starši in učitelji.

Skupni roditeljski sestanek za vso šolo je predvsem primeren za manjše šole. Za manjše šole so

taki sestanki smotrnji. Za večje šole pa skupni sestanek ni najbolj primeren, saj na njem ne moremo obravnavati vprašanj vseh oddelkov. Taki sestanki so lahko le informativni ali manifestativni, primerni za začetek leta, v polletju ali ob koncu šolskega leta.

Mnogo več vsebinske možnosti ima razredni roditeljski sestanek, ker so problemi učnega in vzgojnega področja v istih razredih teželjne sorodni.

Najbolj pogosti pa so oddelčni roditeljski sestanki, ki se jih naši učitelji najraje poslužujejo, saj so ti roditeljski sestanki najbolj plodni. Skupine staršev so po oddelčnih roditeljskih sestankih najbolj homogene. Starši se kmalu

Poleg trgovskega podjetja Škocjan ima precej trgovin v naši občini tudi postojansko podjetje NANOS. V poslovalnici tega podjetja v Iga vasi sta zaposleni tudi Branislava Buh in Anica Znidaršič, ki ju vidi na naši sliki.

Šola in dom morata sodelovati

Šola in dom čutita, da morata sodelovati pri svojem delu, če hočeta doseči dober učni in vzgojni uspeh in če hočeta pravilno izbrati poklic za doraščajočega otroka.

Nekatere oblike sodelovanja šole in doma: šolski roditeljski sestanek, razredni roditeljski sestanek, oddelčni roditeljski sestanek, razgovori med starši in učitelji.

Skupni roditeljski sestanek za vso šolo je predvsem primeren za manjše šole. Za manjše šole so

taki sestanki smotrnji. Za večje šole pa skupni sestanek ni najbolj primeren, saj na njem ne moremo obravnavati vprašanj vseh oddelkov. Taki sestanki so lahko le informativni ali manifestativni, primerni za začetek leta, v polletju ali ob koncu šolskega leta.

Mnogo več vsebinske možnosti ima razredni roditeljski sestanek, ker so problemi učnega in vzgojnega področja v istih razredih teželjne sorodni.

Najbolj pogosti pa so oddelčni roditeljski sestanki, ki se jih naši učitelji najraje poslužujejo, saj so ti roditeljski sestanki najbolj plodni. Skupine staršev so po oddelčnih roditeljskih sestankih najbolj homogene. Starši se kmalu

spoznajo, še posebej, če še več let srečujejo na roditeljskih sestankih.

Individualni razgovori se v praksi vse bolj uveljavljajo. Pri govorilnih urah se srečata oče ali mati z učiteljem, s katerim se pogovarjata o učnem in vzgojnem uspehu, neuspehu in težavah svojega otroka. V tej obliki se je mnogo lažje pogovarjati in obravnavati vsa vprašanja, kakor pa javno obravnavati določene težave posameznega učenca. Tak način obravnavanja posameznih težav je mnogo bolj human in sprejemljiv.

Poleg tega spozna učitelj kakšen je učenec doma, starši pa

sposoznajo kakšen je učenec v šoli.

Osebni stiki med učiteljem in starši imajo poseben vzgojni vpliv. Taka oblika pedagoške pomoci staršem ima povsem določeno in konkretno obliko.

Sole se poslužujejo teh oblik sodelovanja, mnogi starši tudi, so pa še primeri, kjer starši ne pridejo na roditeljske sestanke ali govorilne ure, čeprav gre za njihovega otroka. Zamislimo si koliko težav ima učenec v šoli. Prvošolček mora premagati vse črke in se naučiti brati in računati do dvajset. Osmošolec si mora izbrati živiljenjski poklic, koliko pa je vmesnih težav. Zato naj ne bo več roditeljskih sestankov ali govorilnih ur, ki so namenjene temu ali onemu, da je ne bi obiskal.

Rado Hlebec

Ob zaključku polletja na šolah v občini Cerknica

Z letosnjim šolskim letom smo pričeli s poučevanjem po novem predmetniku in učnem načrtu. Za učitelje in učence je to preizkusni kamen. Polletje je mimo in delni rezultati so že tu: V cerknici občini je bilo od 1791 soloobveznih otrok 1375 ali 76,8% pozitivno ocenjenih, 416 ali 23,2% negativno ocenjenih. S temi podatki pa si še ne moremo ustvariti prave slike. Učenci nižje stopnje — to so učenci od prvega do četrtega razreda — so dosegli 92,1% učni uspeh, medtem ko učenci višje stopnje — od petega do osmoga razreda pa komaj 65,7%.

Samo ob sebi se nam vsiljuje vprašanje zakaj takšne razlike. Saj v višje razrede pridejo učenci, ki so predhodno prešli nižje. Zal je tako pri nas in tudi na drugih

zamisel mu gre po zlu..., niso brez pomena.

V šoli pa bi morali to pisano množico interesov, sposobnosti, volje in želje najprej uskladiti in izenačiti. To bi bilo sicer idealno ne samo za šolo ampak za celotno družbo, saj bi tako izpadli vsi očitki, da uživajo nekatere delovne dobrine drugega.

Šolski zakon je skušal te elemente uskladiti. Če je na eni strani dovolil prestop učencev z nezadostno oceno v višji razred, je tem učencem tudi predpisal dodatno pomoč. Celotna družba s tem tudi soglaša, ko pa gre za finančiranje te pomoči, odpadejo prejšnji zaključki in rezultati našega »skupnega« prizadevanja so v navedenih številkah.

Mirko Suligoj

NOVICE IZ JELKE

Uspešno poslovanje v letu 1966

Lesno kovinska industrija Jelka Rakek je uspešno zaključila svoje poslovanje za leto 1966. Ceprav je od 1. 1. 1966 poslovala brez enote Transport, je podjetje doseglo večji celotni dohodek, kot v letu 1965. Spremenjen assortiment proizvodnje in podražitev repremateriale so vzrok, da podjetje ni doseglo večji dohodek.

Doseženi neto produkt, dohodek ter ostanek dohodka so v masi nekoliko nižji, kot v letu 1965. Vendar primerjava doseženih mas ne daje pravih rezultatov zaradi odtujitve enote Transport, zato je treba primerjati dosežene rezultate na zaposlenega. Doseženi neto produkt na zaposlenega je v letu 1966 večji za 18 % kot v letu 1965. Bruto osebni dohodki na zaposlenega so v letu 1966 večji kot v letu 1965 za 19 %.

Doseženi rezultat je obveznost, da rezultati v letu 1967 ne smejo biti slabši, ceprav so pogoji gospodarjenja manj ugodni.

MODERNIZACIJA OBRATA V BEGUNJAH

Zelo slabi delovni pogoji ter neustreznii prostori za namenjeno spremembu v proizvodnji so bili vzrok, zaradi katerih se je podjetje odločilo za investicijske naložbe v enoti Begunje. V teku je

»Zelen klobuk še nosim, saj me spominja na gozdove, v katerih sem preživel vse življenje,« nam je pričeval Janez Troha, po domače Brusov iz Babnega polja. Srečali smo ga blizu njegove domačije, ko se je vračal od kovača. »Veste, kar preživim sel« je pričeval. »64.400 S din pokojnine je za naju z ženo za silo dovolj, otroka pa sta že v službi. Ko sem bil med vojno od prvih dni v hosti si nisem mislil, da se bo tako lepo iztekel.«

OBČINSKI KOMITE ZMS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL IN
OBČINSKI SINDIKALNI SVET

obveščajo, da bodo
v počastitev dneva mladosti
športna tekmovalca

Tekmovalo se bo v atletiki, košarki, odbojkji, nogometu, šahu, namiznem tenisu, strelstvu, balinanju, kegljanju in drugem. Tekmovanje bo posebej za pionirje, mladince in člane. Podrobnejši razpis tekmovalca bo objavljen v naslednji številki Glasa Notranjske. Vsi, ki želijo tekmovalci, naj pričnejo s treningi, da bo tekmovanje kvalitetno.

KRATKE NOVICE IZ BRESTA

20. oktobra letos poteče 20 let, odkar je podpisan akt o ustanovitvi lesnoindustrijskega kombinata »Brest« Cerknica.

Ta zgodovinska 20-letnica se bo slavila vse leto 1967. Posebna komisija je že sestavila predlog, ki je v javni razpravi. Predvidemo, da bodo omenjena dela končana do konca meseca marca.

POŽAR V ENOTI UNEC

V mesecu januarju je izbruhnil požar v skladišču enote Unec. Nastala škoda znaša 22 milij. S din. Zgorel in pa delno uničen je predvsem reprematerial ter drobni inventar. Vzrok požara (po mnenju TNZ) je peč v skladiščni pisarni. Pri gašenju požara so zelo uspešno intervenirali gasilci Unca.

B. Mišič

Odpri so trgovino z gradbenim materialom

Te dni so v SGP »Gradču« v Cerknici odprli specializirano trgovino z gradbenim materialom. Občani so že doslej večkrat kupovali posamezne kritične materiale, kot je cement in železo, pri gradbenem podjetju. Za letošnje leto pa se je podjetje odločilo prodajati vse vrste gradbenih materialov v posebnih trgovini. Poleg trgovine bo delovala tudi strokovna služba, na katero se bodo lahko graditelji obračali za navete o uporabi različnih gradbenih materialov. Predložili bodo lahko samo načrt za svojo gradnjo, služba pa jim bo predlagala najbolj primeren material in potrebno količino. Vse materiale bo trgovina s svojimi prevozimi sredstvi dostavila na gradbišča kupcev. Nedvomno bodo na ta način dane graditeljem stanovanjskih hiš velike ugodnosti, saj jim ne bo potrebno izgubljati časa pri iskanju materialov okrog proizvajalcev in organiziraju prevozov materiala.

Končane so volitve v organje samoupravljanja. Za predsednika Centralnega delavskega sveta je ponovno izvoljen FRANC MELE, za njegovega namestnika pa JOZE LIPOVEC.

Sprejet je pravilnik o nadomestilu osebnega dohodka za čas bolezni in zdravljenja. Pravilnik med drugim predvideva: 70 % nadomestila, kadar gre delavec na medicinske preiskave, 50 %, če se je ponesrečil pri delu, ker zradi malomarnosti in uporabljal zaščitnih naprav, 70 %, če se je ponesrečil izven delovnega časa, vendar samo v primeru, če ni bil vinjen, in nasprotnem primeru le 50 %, 80 %, če je delavec na bolniški zaradi splošne obolelosti, 70 %, če neguje obolelega družinskega člena ali če se po predpisih zdravi kot invalid in 100 %, če se je delavec ponesrečil na delu ali na poti z dela in če je nastopila poklicna bolezen.

Zaradi neredne dobave hladovine so morali v tovarni lesnih izdelkov Stari trg zmanjšati drugo izmeno. Zaradi tega je trinajst delavcev ostalo začasno brez delovnih mest.

Delavci so bili službeno premesteni v Tovarno pohištva Martonjak in Cerknica. Premestitev je sprejelo samo pet delavcev in že delajo na novih delovnih mestih.

BOST

Za kadilce ni preprek

Po zadnjem podražitvi tobačnih izdelkov je nekaj dni vladalo nekako napeto zatišje, vendar samo pri tistih kadilcih, ki so si pravočasno »ne vedoč« za podražitev, preskrbeli male zaloge. A potem? Kot ostali. Posamezniki so se odločili za bolj poceni dim. »Preštalci« so s Filtra 57 na Moravo, z Morave na Zeto, Ibar in celo Dravo. Toda le za kratek čas. Ni pomoči. Ce si navajen na boljše, ti kar čez noč ne zadiši slabše... Odreči se je treba čemu drugemu, da se prihrani »drobič« za cigareto.

Podražitev tobaka je nekatere zakonske nekadilske polovice popoloma spravila sira in padla je odločitev: »Pri priči boš nehal kaditi!« To ne-

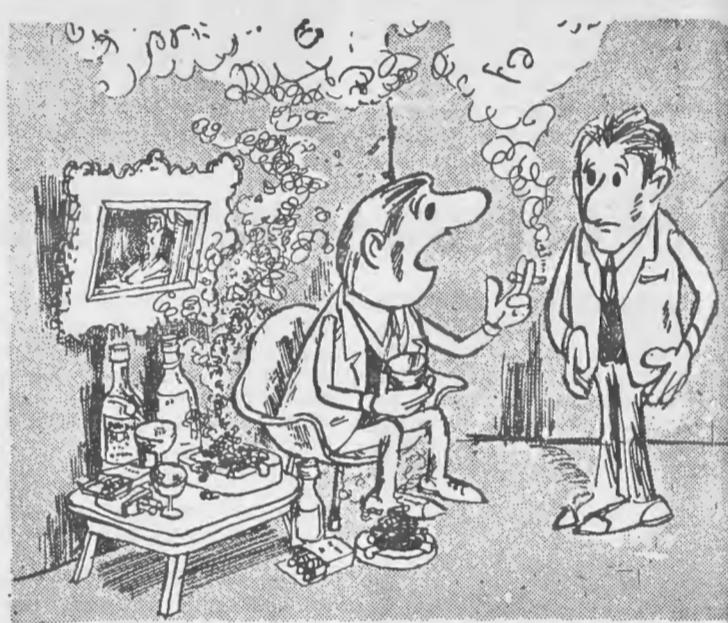
vzdržno stanje je trajalo le malo časa. Žene so se vdale...

Spet vlečemo in spuščamo v zrak občutno dražji dim.

Od osvoboditve naprej je sledilo več zvišan jen tobačnim izdelkom, toda zmanjšalci je čedalje več.

Kako je brez tobaka, nam je povedal v pogovoru nekdanji interniranec. Dejal je: »Umirali smo od lakote, toda še vedno smo zadnji koček kruha zamenjali za še tak majhen čik.«

Danes pa s kajenjem ne prirejamo samo užitka sebi in podpiramo pridelovalce tobaka in kolektive tobačnih tovarn, temveč celo... (Glej karikatuру!) BOST

Trudim se, trudim... Pomagam, da čimprej zberemo tisti denar za pšenico (iz »Ježa«)

Uspel veleslalom na Slivnici

Delo pred nekaj meseci ustavnjenega Kluba notranjskih študentov iz Cerknice je zelo razgibano. Mimo raznih uspehl kulturnih prireditvev, študentje cerkiške občine tudi niso pozabili na šport. Tako so bili organizirali že dva košarkarska turnirja v občinskem merilu, v začetku februarja pa je bilo na Slivnici nad Cerknico prvenstvo Notranjske v veleslalomu za ekipe in posameznike. Organizatorju Notranjskemu študentskemu klubu (NSK) se je prijavilo 36 tekmovalcev in sicer: ljubljanskega Akademika, Vrhnik, Logatca, Starega trga, Cerknice in pa seveda tudi člani NSK.

Proga za veleslalom, dolga približno 1100 m, z višinsko razliko 160 metrov in z 41 vratci, je bila odlično pripravljena in sicer na zelo posrečenem terenu na severni strani Slivnice, in vse je že kazalo, da bo tekmovanje notranjskih smučarjev v veleslalomu kar najbolj uspelo. Vendar, kot že mnogokrat prej in kot je že običaj pri nas, tekmovalcem tudi tokrat vreme ni bilo naklonjeno. Že nekaj ur pred začetkom

(NSK I.) 1:45,10...; 22. Skuk T. (NSK I.) 2:15,80 23. Mramor M. (NSK II.) 2:17,50, 24. Zakrajšek M. (NSK II.) 2:41,00; 25. Glavaš (TVD Cerknica) 3:11,50.

Med ekipami pa je s časom 4:08,9 zmagal moštvo Vrhnik pred Logatcem II. 4:14,80 in NSK I. 4:24,60. Ekipa Vrhnik se si je s tem priborila za eno leto prehod-

ni pokal organizatorja veleslaloma, zmagovalce med posamezniki pa je dobil pokal v trajno last.

Na koncu naj še v imenu kluba Notranjskih študentov iz Cerknice izrečem zahvalo Trgovsko-gostinstvemu podjetju »Škocjan« z Rakeka za vestransko pomoč organizatorju veleslaloma. Janez Telič

Učenci cerkiške šole so tekmovali

O smučarskem tečaju učencev višjih razredov cerkiške osemletke v Žilcah, katerega se je udeležilo okrog 40 fantov in deklet, smo že poročali, vendar ne bo odveč, če sedaj navedemo še rezultate smučarskega tekmovalanja ob zaključku tečaja. Tako fantje kot dekleta so tekmovali v slalomu in smuku, rezultati pa so naslednji:

Fantje:
smuk: 1. Rudolf Janez 0:18,00; 2.

smuk: 1. Rudolf Janez 0:18,00; 2.

Kvaternik Dušan 0:18,20; 3. Ivan Knap 0:19,00; slalom: 1. Rudolf Janez 0:19,00; 2. Rudolf Marjan 0:19,20; 3. Kvaternik Dušan 0:20,20.

Dekleta:

smuk: 1. Rudolf Mira 0:19,60; 2. Golob Bruna 0:19,80; 3—4. Mulec Helena in Cimperman Magda 0:22,80;

slalom: Rudolf Mira 0:22,40; 2. Mulec Helena 0:24,00; 3. Golob Bruna 0:34,40. Janez Telič

TONE ŠEPEC

Žena, vidim te žena,
vidim te skozi vse čase,
vidim te, ko si bila zaskrbljena,
vidim te, ko si pomislila nase.

Vidim te, ko v siromaštvu povila
si dete, — da je siromaška rodila,
vidim te, ko si v obupu klonila,
ko ti moža je v tujini ubilo.

Bila si le bitje, leta, stoletja,
zatirano bitje, — ki je govorilo
zatirano bitje brez sebe, — brez cvetja
radosti, ki ni, ni klonilo.

ŽENA M

Lačnim otrokom si kruhek delila,
kruhek, — trd in črn kot krtina,
pa se ti zopet je skrb povrnila:
kaj le prinesla bo jutrišnja drina?

Sestnajsturno delo telo ti je izpilo,
hčerko ti kruta je jetika vzela,
možu bilo je edino zdravilo,
da je po krčmah posedal, — brez dela.

listin j...
sv. Ben...
škem ...
mogoči...
Turjak...
domlje...
človek...
jamo i...
Venda...
so ga...
Windis...
no ure...
vanih

Po ...
Italijan...
je bil ...
liali ...

Kamniti cvet v Rakovem Škocjanu

Nekako tako začenjajo pravljice: »V samotni gori leži čudežni vrt, ki ga čuvajo vile in le redkim izbrancem je dano, da ugledajo njegovo krasoto.«

In ta ko so še pred desetimi leti opisovali o čudoviti samoti sredi Javoriških gozdov malo znan in obiskovan Rakov Škocjan.

Cas hitro beži...

Turizem odkriva tudi take samotne in skrite koške sveta in jih skuša približati ljudem. Ljudem s srčno kulturo, ki znajo vrednotiti te prirodne lepotе še neoskrunjene narave.

Rakov Škocjan: Ime je dobil po sv. Kancijanu. Razvalina cerkvice, ki je stala še v Valvazorjevih časih, ima na zazidanem okencu letnico 1616. Iz

Izra velikega naravnega mostu izgine potok Rak v podzemlje

listin je razvidno, da je poleg nje stala še kapelica sv. Benedikta, obe obdani z zidom. (Povsod v kraškem svetu, kjer so jame, zasledimo ime Škocjan: mogočni udori pri Divači, na kraškem svetu pri Turjaku, v dolini, ki jo poplavljata Rača in Radomlje.) Edino cerkvica v Škocjanu je bila delo človeka, ko je bil ves odkrit ob graditvi južne železnice, speljane skozi naše kraje 1857 leta. (Thaleo jamo in Veliki naravni most je opisal že Valvazor.) Vendar je bilo le redkim dano obiskati ta svet, ki so ga zase hranili ljudje »modre krvi — knezi Windischgrätzti. V ta bogata lovišča, ki so jih skrbno urejevali, so vabili svoje goste na lov. Po negovanih stezah se je sprehajala grajska gospoda.

Po prvi svetovni vojni je Rakov Škocjan pripadal Italijanom. Zaradi bližnje meje in vojaških potreb je bil tako nedostopen. Le tihotopci so skozenj sprijali številne steze. Tudi otrokom je bil ta svet

skrivenosten, a zanimiv, saj so pravili, da štorklje iz jam prinašajo otroke...

Končno je bil vsem Škocjan dostopen še po osvoboditvi. Sele takrat nam je ta svet razgal vso svojo površinsko lepoto. Po dolini se vije dobra 2 km potok Rak, ki prihaja iz zadnjih ali Zelških jam. Potok Rak tako predstavlja vodno zvezo med Cerški in Planinskim poljem. Kjer stopa Rak iz podzemlja je Mali naravni most. To je prirodnji obok nekdanjega jamskega stropa, ki se je ohranil, čeprav se danes pretaka voda že 70 m niže. Nekdaj sklenjen strop je močno preluknjan, saj je mogoče priti s površja do vode še skozi 7 brezen in udornih dolin. Ob vodi navzdol mimo zelenih jas, ki kar božajo oko, ali po cesti, dospemo do Velikega naravnega mostu. Tudi to je ohranjena del nekdanjega stropa, šorak vsaj deset metrov, debel pa še več. Za mostom teče voda skozi kanjon (slika 1) in izgine v Tkalcji jami. Vse vode iz Javornikov pa prihajajo pod zemljo iz kotla in kotličev, ki se kmalu priključijo Rakeku.

ZELŠKE JAME

Zapustimo površje in se z jamarji spustimo skozi udor pri Malem naravnem mostu do Raka. Sledimo toku Raka navzgor, kmalu smo v podzemlju. Prižgemo jamske svetilke. Nadaljnjo pa hojo nam zapira 20 m široko in okrog 200 m dolgo Veliko jezero. V gumijastih dvosedeljnih čolnih veslamo počasi proti drugemu bregu. Črne stene nad nami nam pričajo, da jih visoke vode zalijejo. Vendar stropa ne dosegajo, pa zato iz njega vise snežno beli kapniki. Voda, ki prihaja iz vodnega severovzhodnega rova iz Cerkniškega jezera, bobni preko brzice, ki jo obidemo. Že smo na obali suhega južnega rova. To je tisti 830 m dolgi rov, ki bo turistično urejen. Zato mu posvetimo vso pozornost.

Hodnik s palčki

S stropa ob vhodu nas pozdravljajo raznobarvni in različno oblikovani kapniki, na dnu so ponvice iz mehke sige. Ponvice so ponekod suhe, druge napolnjene s kristalno čisto vodo. Voda v ponvicah je kapnica. Tukaj bo potrebno dvigniti turistično pot, da ne uničimo to čudovito stkanje delo narave. Prav številne ponvice, ki nas spremljajo, so značilnost Zelških jam! Rov se nato zoži 2—4 m. Iz sivih sten se spuščajo k tlom osamljeni kapniki, bele in rumene barve. Ko se tako oziramo in osvetljujemo posamezne kamnite tvorbe, smo že v najlepšem delu Zelških jam. Rov se razširi v večjo dvoran, kjer s stropa vise stalaktiti. In kaj je to? Okamenjeni slap, ki se izlil iz stranskega kamina. Ves je posut z neštetimi kristali. Dalje so nežne, tenke zaves. Se več je kratkih, stranskih odcepov, ki pa ne vodijo daleč. Pri prehodih iz večjih dvoran skozi rove, ki jih bo potrebno razširiti, krepko upognemo hrbet, ponekod se plazimo po trebuhi, da s čeladami drsimo po vlažnem stropu. Pred izhodom nekaj netopirjev. Motimo njih mir. Pestra je tu jamska flora in fauna, a ji ne znamo določiti niti imena. Se okrog 300 m je rova, ki je doseglo le s čolni, vendar nas vabijo medli prameni svetlobe, ki prihajajo skozi umetno skopan rov.

Zares lepe ste Zelške jame! Obhaja me želja, da bi bil vaš čudovito ubran splet kamnitega sveta čimprej dostopen ljudem, ki bodo znali vrednotiti vse te lepotе in strah, da ne uničimo del tega, za kar je narava potrebovala milijone let...

Vojo Rajčevič

Kapniki v dvorani ponvic

Za začetek mednarodnega turističnega leta naša serija člankov:

O otroku, ki ga imajo vsi radi nihče pa zanj ni odgovoren (II)

Na naš prvi in uvodni prispevki pod tem naslovom smo prejeli veliko pripombe. Vse so si edine v tem, da je prav, če poskušamo tudi v našem listu bolj celovito obravnavati to problematiko kot pa smo jo doslej. Zamerijo pa nam, da se preveč zviška lotevamo teh zadev, da v povisanje vnašamo senzacionalizem in nestrnost.

Kakor nas veseli ugoden odmev med braclci, kdaj ga je vzbuljil napovedana serija člankov ob začetku mednarodnega turističnega leta, smo hvaležni tudi za druge pripombe, čeprav največkrat neniejo na hude očitke, ki najbrž izvirajo iz prevelike občutljivosti nekaterih naših, sicer dobratarnernih braclcev in sodelavcev. V opravičilo in zagovor, če je to sploh potreben, bi zapisali le to, da v uvodnem prispevku nismo zapisali nič drugega kot resnico o nekaterih zadevah, o katerih govorijo naši občani; o zadevah, ki jih kakorkoli prizadevajo in zato s sedanjim stanjem ne morejo biti zadovoljni. Da pa resnica marsikdaj bode v oči, vemo vsi...

Toliko za uvod v današnji prispevki, v katerem najprej povzemo nekaj misli iz pisma tovariša Mihajla Mišiča, tajnika Občinske turistične zveze Cerknica:

»Ne bo držalo, da asfaltiranje ceste in obsežna reklama pomeni vse, kar smo doslej uresničili izmed vseh turističnih napovedi. Turistična zveza Cerknica je veliko pripomogla tudi k temu, da smo lahko opravili popolno inventarizacijo valorizacijo tistih naših objektov, ki bi se lahko vključili v turistični promet. Temu je sledila valorizacija kriterijev za kategorizacijo objektov in končno še konkreten program vključevanja teh objektov v turistični promet. Turistična zveza Cerknica se je — razen drugega — aktivno vključila tudi v razprave o ureditvi Cerkniškega jezera, pri čemer so — kakor je vsem dobro znano — sodelovala naše najvišje znanstvene ustanove. Za svoje delo je Turistična zveza Cerknica prejela številna priznanja naših in tujih strokovnjakov. Zelo pozitivno pa so njena prizadevanja ocenili tudi domači in tudi tisk, radio in televizija.

Ce bomo v prihodnje uspeli odpraviti tudi pomanjkljivosti v našem delu, predvsem pri aktivnosti turističnih društev v Cerknici in na Rakeku, si prav gotovo lahko obetamo še več. Za druga društva v občini namreč ni mogoče izreči drugega kot pohvalo.«

K pismu tovariša Mišiča pripominjam samo to, da smo v našem prvem prispevku spregovorili o nekaterih splošnih problemih vseh storitvenih dejavnosti in še posebej turizma v naši občini; problemih, s katerimi se pri svo-

jem delu srečujejo tudi turistična društva. O njihovi vlogi in delu smo nameravali podrobnejše spregovoriti v eni naslednjih številki Glasu Notranjske. Zdaj, ko nas je pismo tovariša Mišiča nekako »prehitelo,« pa lahko zapišemo samo še to, da se z večino njegovih misli strinjam, saj smo o nekaterih zadevah (kategorizacija lokalov itd.) že pisali, čeprav pri tem nismo omenili konkretnega dela Občinske turistične zveze.

Za tokrat dolgujemo še odgovor na našo prvo napoved iz prejšnje številke: kaj naj bi letos res uresničili izmed vseh turističnih obetov?

Turistična zveza Cerknica je že založila poseben prospekt-kuvert in šest kombiniranih barvnih razglednic s podobami Cerknice, Rakke, Cerkniškega jezera, Loške doline, Blok in Žilca. Skupno s Kraško propagando skupnostjo bodo izdali nov kraški prospect. Z RTV Ljubljana so se dogovorili za več turističnih reportaž, med katerimi naj bi nekatere posredovali tudi Evrovizijski. Še pred glavno turistično sezono naj bi občino obiskali tudi domači in tuji novinarji.

Sicer pa bo Turistično društvo v Loški dolini tudi letos priredilo tradicionalni piknik pred Križno jamo. Za prvi maj bo Trgovsko gospodarsko podjetje »Škocjan« pripravilo piknik na jezeru, julija in avgusta pa še dva večja piknika v Rakovem Škocjanu. V baru v Hotelu Rakov Škocjan naj bi bil skozi vse leto redni mednarodni program. Turistično društvo v Žilca bo skupaj s tednikom TT organiziralo tekmovanje v izdelovanju zobotrebcev, ki bo prav gotovo pritegnilo številne turiste v zanje še neznan in nedokrit kraj. Skupaj z drugimi organizacijami naj bi Turistična zveza Cerknica končno le začela izvajati tudi odlok o zunanjem videzu naselij.

To je za zdaj vse, kar bo zanesljivo uresničeno v letošnjem mednarodnem turističnem letu. Je to dovolj ali pa bi zmogli več? To bomo lahko ugotovili ob koncu sezone in ob zaključku turističnega leta. Upajmo le, da bodo ugotovitve spodbudne.

Prihodnjih: ● Cerkniško jezero — spet brez »očetov?« ● Kaj smo videli v Hotelu Rakov Škocjan?

Mladinski klub na Rakeku

saj so z dosedanjim delom dokazali, da jim lahko zaupamo.

B. Mišič

ŠAHOVSKO DRUŠTVO CERKNICA JE AKTIVNO

Že nekaj mesecev traja šahovski turnir v Cerknici. Na turnirju sodeluje 14 članov društva. Turnir bo kmalu končan. Že sedaj imamo približno predstavo, kakšen bo vrstni red.

Sahisti šahovskega društva so že v lanskem letu veliko tekmovali v občinskem merilu in izven občine. Rezultati, ki so jih dosegli, so bili zadovoljni.

V februarju je bil izveden tudi brzturnir v Cerknici. Na turnirju je sodelovalo 10 sahistov, torej premalo, pričakovali smo, da jih bo vsaj še enkrat več.

Pokal je osvojil Simčak Toni — star izkušen sahista. Udeleženci turnirja so prejeli praktične nagrade, nekateri boljše, drugi slabše, odvisno kako se je kateri uvrstil v hudi konkurenči.

S. M.

Obveščevalec**KINO CERKNICA**

Spored filmov za mesec marec
 2. III. amer. film »DAVID IN LIZA«;
 4. III. kubanski film »MLADI UPORNIK«;
 5. III. amer. film »NEDELJA V NEW YORKU«;
 9. III. amer. film »EN KROM-PIR, DVA KROMPIRJA«;
 11. III. domači film »PRITI IN OSTATI«;
 12. III. amer. film »GOLL IN MRTVI«;
 16. III. italij. film »VČERAJ, DANES, JUTRI«;
 18. III. amer. film »VESELA PARADA«;
 19. III. franc. film »ČRNI TULIPAN«;
 23. III. franc. film »NEVARNE VEZI«;
 25. III. domači film »ČLOVEK IN PTICA«;
 26. III. amer. film »STRELCI RANCA CASA GRANDE«;
 30. III. italij. film »NEVARNI OVINKI«;

Predstave so vsak četrtek in soboto ob 19.30, ob nedeljah pa ob 16.00 in 19.30 uri.

KINO RAKEK

4.—5. III. amer. film »MOŽ Z ZLATO PIŠTOLO«;
 11.—12. III. amer. film »NA MUHI«;
 18.—19. III. fran. film »POLKOVNIKOVO PUSTOLOVŠCINE«;
 25.—26. III. amer. film »PLAMTEČA ZVEZDA«;
 Predstave so vsako soboto ob 19.30, v nedeljo pa ob 17.00 uri.

Mali oglasi

Previjanje elektromotorjev vseh vrst, popravilo gospodinjskih strojev in aparatov Vam kvalitetno izvaja

ELEKTROMECHANIKA
 Vinko Brezec,
 Rakek,
 Stara cesta 19

Prodam 2 kompletni postelji z vložki in žimnicami
 1 štedilnik za vzdolj, levi
 2 jermiča za kravjo vprego skoraj nova
 1 slamoreznicu (trugo)
 Vse zelo ugodno prodam.

J. PETRIČ,
 Cerknica,
 Cesta 4. maja 70

IZŽREBANE NAGRade

za rešitev križanke »Znana slovenska mesta in kraje«, objavljene v 2. številki Glasa Notranjske dne 15. 2. 1987.

Prispelo je 21 rešenih križank, od katerih je komisija v sestavi: D. Klančar, J. Milharič in Zdenko Trampuž izzrebal 10 za nagrado, toda izmed vseh prispevkih križank so bile samo 4 pravilno rešene in sicer:

1. Mlakar Darko, Iga vas, p. Stari trg pri Ložu,
2. Štritof Karolina, Rudolfovo, Žilice, p. Cajnarje pri Cerknici,
3. Opeka Franc, Ul. Prekomorskih brigad 3/V. Izola,
4. Strle Franc, Občinski komite ZMS Cerknica.

Vsi štirje nagrajenci prejmejo po 10 N din.

Podobnih znižanj cen si še želimo

V mesecu februarju je kombinat »Borovo« znižal cene od 30 do 60 % 230 modelom spomladanske obutve.

Trgovino »Borovo« v Cerknici so nekaj dni kupci dobesedno oblegali in pokupili vse, kar je bilo na voljo.

Poprosil sem upravnico trgovine tovarišico LAHOVO, da pove za naše bralce nekaj informacij o njihovem podjetju in o znižanju cen. Rada je privolila in povedala:

Loška dolina je dobila pitno vodo iz vodovoda

Ob novem letu 1987. je v LOŽU in STAREM TRGU pritekla voda iz pip vodovoda, ki je zgrajen kot I. etapa vodooskrbe v Loški dolini.

S tem pa še ni rešeno vprašanje vodooskrbe celotne Loške doline. Občani si pomagajo z vodo iz lastnih vodnjakov, pa tudi iz potoka Obrh, ki teče po središču doline in izginja v Golobino pri naselju Dane. Ob sušnih poletjih so bili v Loški dolini primeri obolenj, prišlo je celo do epidemije tifusa zaradi uživanja nezdrave vode iz potoka. Gradnja vodnjaka zahteva za eno gospodarstvo precejšnja sredstva, vendar pa gospodarstvo si ne zmora zgraditi lastnega vodnjaka ali se oskrbeti s kapnico.

Urejena vodooskrba v Loški dolini za vsa naselja je mogoča edinole z zgraditvijo vodovoda pri izviru potoka Obrh nad naseljem VRHNIKA. Idejni projekt o novem vodovodu predvideva 15.000 metrov glavnega omrežja in 6 rezervoarjev s čistilno na-

pravo in glavnim zajetjem. Že zgrajeno omrežje in rezervoar za naselje LOZ in STARI TRG je del uresničitve idejnega programa vodooskrbe Loške doline.

Za gradnjo vodovoda II. etape Vrhniča—Stari trg in dalje so stroški na en meter glavnega omrežja okrog 250 N din. Ta številka seveda ni majhna.

Prebivalci Loške doline spadajo med organizatorje raznih akcij in so jih v preteklosti prav tako v sedanosti znali uspešno izpeljati. Ta borbena volja občanov naj ne bi bila prav nič manjša tudi ob akciji za gradnjo vodovoda II. etape in tudi nadaljnji etap.

Loško dolino obkrožajo obsežne površine gozdov zasebnega in družbenega sektorja, prav tako je razvita v dolini tudi lesna in kovinska industrija. Ob sodelovanju vseh bi akcija za gradnjo vodovoda II. etape v nekaj letih uresničila dobavo pitne vode iz vodovoda tudi občanom v naseljih, po katerih jo vsi čakajo.

Jaka Silc

VSEM PREBIVALCEM CERKNICE!

Pred časom je svet Krajevne skupnosti Cerknica, v soglasju s SOB Cerknica, odredil mesto ob stari cesti, proti Rakeku, kamor naj bi se odvajale smeti. Občani tega razglaša ne upoštevajo, ter odlagajo smeti po vseh mogočih krajinah, kar dela sramoto celih Cerknic.

Občane opozarjam, da se sme v dolino pod Taborom, ki se jo zasipava odlagati le gramoz, zemlja in pepel, a vse druge odpadke pa je treba odvajati na smetišče ob stari cesti.

Kršilce, ki ne bodo odvajali smeti na smetišče ob stari cesti, bomo prijavili sodniku za prekrške.

Svet Krajevne skupnosti Cerknica

Ciklus predavanj za organizacije SZDL

Na pobudo občinskega odbora SZDL je delavska univerza izdelala program ciklusa predavanj za predstavnike krajevnih organizacij SZDL in Krajevnih skupnosti.

V programu so zajete štiri najbolj aktualne teme in to:

- Vloga in naloge SZDL pri razvijanju in graditvi samoupravnega sistema;
- Krajevne skupnosti v našem družbenem sistemu, ter obliku lokalne Krajevne skupnosti;
- Formiranje dohodka v občini. Delitev sredstev za širše družbene potrebe;

Odnosi ter sodelovanje gospodarske organizacije in šole.

O prvih dveh temah je že bilo predavanje. Predaval sta dva predavatelja iz Glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Miha Ribarič in Jože Ciglar, vsak po eno temo v Cerknici in Starem trgu.

Naslednji dve temi bosta obdelani v mesecu marcu. Predaval bosta strokovnjaka iz Republike sindikalnega sveta tov. Slavko Bohinec in iz uprave SOB Cerknica tov. Slavko Tornič. Tako oblike predavanj in krajših seminarjev so zelo potrebne, ki si jih tudi občani želijo.

Milan Strle

SGP »GRADIŠČE« CERKNICA

je odprlo
 specializirano trgovino z
GRADBENIM MATERIALOM

- ◆ Trgovina je oskrbljena z vsemi vrstami gradbenih materialov, katere dostavlja s svojimi prevozi na gradbišča kupcev.
- ◆ Organizirana je svetovalna služba o uporabi posameznih materialov in potrebnih količinah.
- ◆ Graditelji stanovanjskih hiš!
- ◆ Oglasite se z načrti v trgovini, kjer boste dobili strokovne nasvetne o uporabnosti posameznih materialov in potrebnih količin! Ves potreben material vam bomo po ugodnih cenah preskrbeli in pripeljali na vaše gradbišče.
- ◆ Trgovina ima svoje prostore pri upravni stavbi podjetja in obratuje od 7. ure zjutraj do 15. ure popoldne.

Z VESELEGA POKOPAVANJA PUSTA V CERKNICI

Letos je bil Pust zgodaj, zato smo že skoraj pozabili na letošnje pustne norišje. Vendar pa danes objavljamo še dva posnetka s tradicionalnega pokopavanja Pusta v Cerknici

Mimohod karnevala po Notranjski cesti. — Zalostni in veseli del Udeleženci pustnega karnevala so si privoščili tudi uvedbo strip teasa v hotelu »Rakov Škocjan«

V večerni osnovni šoli bodo kmalu izpititi

V oktobru meseca je Delavska univerza v Cerknici organizirala v ekviru dopolnilnega izobraževanja staršev osnovno šolo za odrasle.

Slušatelji, ki so se vpisali v ta oddelek, bodo končali sedmi in osmi razred in si tako pridobili izobrazbo popolne osnovne šole. V oddelek se je vpisalo 19 slušateljev. Pouk imajo v popoldanskem in večernem času, dnevno po pet učnih ur. Zahteve znanja so izenačene z redno osnovno šolo pri vseh predmetih, razen tujega jezika, telesne vzgoje, tehničnega pouka in gospodinjstva, ki niso obvezni. Slušatelji in predavatelji so oskrbljeni s potrebnou literaturo. Slušatelji so dovolj resni za delo in v glavnem redno obi-

skujejo šolo, čeprav so še poleg šole redno zaposleni v delovnih organizacijah.

Mesečna šolnina za slušatelja znaša 60,00 N din. Ta sredstvpa ne pokriva stroškov za redno delo v oddelku. Potrebno bo najti še nekaj dodatnih sredstev za to vrsto izobraževanja.

V oddelku predavajo domači predavatelji. Predavatelji so se odločili, da bodo pri posameznih predmetih kmalu nehali s predavanji. Tako po končanem predavanju pri posameznem predmetu, bodo imeli slušatelji izpite iz tega predmeta.

Rado Hlebec

**glas
NOTRANJSKE**

DIARIO DEL OBSCINI CERKNICA

Izhaja mesečno — Izdaja Občinski odbor SZDL Cerknica — Urejuje uredniški odbor: Slavko Berglez, Danilo Milnar, Janez Logar, Mihail Misič, Srečo Lončar, Milan Strle, Štefan Bogovič, dr. Boris Kravčan, Mirko Suligoj, Srečo Krašover, Milan Govekar in Milan Živković — Glavni in odgovorni urednik: Danimir Maxi — Tehnični urednik: Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Naslov uredništva in uprave: »Glas Notranjske«, Obč. odbor SZDL Cerknica — Žiro račun: NB Rakek, 5051-678-108 — Letna naročnina je 6 N din (600 S din), posamezni izvod 50 par (50 S din) — Za tujino 1 USA \$ — Tiskarska Učnih delavnic Zavoda za slušno in govorne prizadete v Ljubljani

Vsakih 10 dni dobimo novo poljško raznovrstnih artiklov, ki gredo zvečina vse v prodajo. Bistvenih zastojev ni.

To znižanje cen je kupce zelo privabilo, saj so nam v nekaj dneh domala izpraznili trgovino.

Res so bili predali in police v glavnem prazni, kar je razumljivo, saj so bile cene pristopne za gradbene objekte in montažne opaže v delavnicah. Pri morju bodo ostali do začetka gradbene sezone. Tam delajo na rekonstrukcijah turističnih objektov.

BOST

Vsakih 10 dni dobimo novo poljško raznovrstnih artiklov, ki gredo zvečina vse v prodajo. Bistvenih zastojev ni.

To znižanje cen je kupce zelo privabilo, saj so nam v nekaj dneh domala izpraznili trgovino.

Res so bili predali in police v glavnem prazni, kar je razumljivo, saj so bile cene pristopne za gradbene objekte in montažne opaže v delavnicah. Pri morju bodo ostali do začetka gradbene sezone. Tam delajo na rekonstrukcijah turističnih objektov.

BOST